

رسالتان موجزتان في الزكاة والصيام

**Du glausti traktatai apie zakatą
ir pasninką.**

Du glausti traktatai apie zakatą ir pasninką.

Abdulaziz Ibn Abdullah Ibn Baz

Du glausti traktatai apie zakatą ir pasninką

Parašė gerbiamas šeichas

Abdulaziz Ibn Abdullah Ibn Baz

Tegul Allahas jo pasigaili

Pirmasis traktatas

Svarbūs tyrimai apie zakatą

Vardan Allaho, Maloningojo, Gailestingojo

Šlovė Allahui Vienam, maldos ir ramybės tam, po kurio nėra pranašų, ir jo šeimai bei kompanjonams.

Taigi:

iš tiesų, paskata parašyti šiuos žodžius yra patarimas ir priminimas apie zakato prievolę, kurią daugelis musulmonų apleido ir nevykdo jos pagal nustatytus reikalavimus, nepaisant didžiulės svarbos ir to, kad tai yra vienas iš penkių islamo ramsčių, be kurių islamo statinys negali būti tvirtas. Kaip sakė Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam):

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ»

„Islamas pastatytas ant penkių ramsčių: liudijimo, kad nėra kito dievo tik Vienintelis Allahas ir kad Muhammedas yra Allaho Pasiuntinys; maldų atlikimo; zakato mokėjimo; pasninkavimo Ramadano mėnesį; hadžo atlikimo.“¹ Bendrai

¹ Įtraukė Al-Bukhari, Nr. (8), ir Muslim, Nr. (16).

sutarta dėl autentiškumo, pagal Al-Bukhari ir Muslim.

Zakato prievolė musulmonams yra vienas iš akivaizdžiausių islamo privalumų ir rūpesčio savo pasekėjais įrodymas, nes zakatas teikia daug naudos ir yra labai reikalingas neturtingiems musulmonams.

Vienas iš jo privalumų yra meilės ryšių stiprinimas tarp turtingojo ir vargšo, nes sielos iš prigimties linkusios mylėti tą, kuris joms daro gera.

Tarp jų yra sielos apvalymas ir jos atitolinimas nuo godumo ir šykštumo, kaip šią prasmę nurodo Kilnusias Koranas, Visagalio žodžiuose:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا...﴾

{Paimk išmaldą nuo jų turto tam, kad apvalytum juos ir apvalytum juos nuo nuodėmių su tuo...}
[Koranas, sūra „Atgaila“ 9:103].

Dosnumo ir atjautos vargstančiajam ugdymas tarp musulmonų.

Tarp jų yra palaimos, turto gausėjimo ir atlygio iš Allah'o pritraukimas, kaip Allahas sakė:

﴿...وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾

{...ir ką tu išleidi iš bet ko (vardan Allah'o), Jis pakeis tai (kitu). Ir Jis yra Geriausias iš aprūpintojų.} [Koranas, sūra „Saba“ 34:39], Autentiškame hadise Pranašas (ramybė ir Allah'o palaima jam) praneša, kad Allahas sakė:

﴿يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ نُنْفِقْ عَلَيْكَ...﴾

„Adomo sūnau, išleisk [iš savo turto], ir Aš išleisiu tau...”¹ Bei kitos gausios naudos.

Ir buvo paskelbtas griežtas įspėjimas dėl šykštumo arba aplaidumo atiduodant zakatą. Visagalis Allahas sakė:

﴿...وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ 34 يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتْكُوىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كُنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ 35﴾

{O tiems, kurie slepia auksą ir sidabrą ir leidžia juos ne vardan Allaho, paskelbk jiems skausmingą kančią. (34)}

Tą Dieną, kai tai (auksas ir sidabras, nuo kurių nebuvo sumokėtas zakatas) bus įkaitinta pragaro ugnyje ir tuo bus įdeginta žymė ant jų kaktų, šonų ir nugaros (ir jiems bus pasakyta): „Tai turtas, kurį jūs slėpėte sau. Dabar ragaukite to, ką jūs slėpdavote.“ (35)} [Koranas, sūra „Atgaila“ 9:34-35], Taigi, kiekvienas turtas, už kurį nemokamas zakatas, yra lobis, kuriuo jo savininkas bus baudžiamas Teismo dieną, kaip nurodoma autentiškame Pranašo hadise, kai jis pasakė:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ؛ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيَكْوَىٰ بِهَا جَنْبَاهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّىٰ يُفْضَىٰ بَيْنَ الْعِبَادِ، فَيُزَىٰ سَبِيلُهُ: إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

„Kiekvienam, kuris turi aukso ar sidabro, bet neatiduoda to, kas pridera, Teismo dieną iš jų bus

¹ Įtraukė Muslim, Nr. (993).

padarytos ugninės plokštės; kurios bus įkaitintos pragaro liepsnoje ir jomis bus deginami jo šonai, kakta ir nugara. Kai jos atvės, tai bus kartojama jam dieną, trunkančią penkiasdešimt tūkstančių metų, kol nebus baigtas teismas tarp tarnų ir nebus jam parodytas kelias – į rojų arba į pragarą.“¹

Po to Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) paminėjo, kad kupranugarių, karvių ir avių savininkas, kuris nemoka nuo jų zakato, Teismo dieną bus kankinamas savo gyvuliais.

Buvo perduota, kad Allaho Pasiuntinys (ramybė ir Allaho palaima jam) tarė:

«مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مِثْلَ لَهُ شُجَاعًا أَفْرَعَهُ زَبِيَّانَ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزَمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالِكٌ، أَنَا كَنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: (وَلَا يَحْسِنَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ...)

„Tam, kuriam Allahas suteikė turtą, o jis nemokėjo nuo jo zakato, Teismo dieną šis turtas jam pasirodys kaip plika nuodinga gyvatė su dviem juodomis dėmėmis virš akių. Ji apsisvys aplink jo kaklą, sugriebs už abiejų žandikaulių (t. y. žandų) ir sakys: „Aš esu tavo turtas, aš esu tavo lobis.“. Tada Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) recitavo Visagalio žodžius: {Ir tegul nemano tie, kurie šykšti to, ką Allahas suteikė jiems iš Savo malonės, kad tai yra gėris jiems. Ne, tai yra blogis jiems. Tai, ko jie

¹ Įtraukė Muslim, Nr. (987).

šykštėjo, Teismo dieną bus apvyniota aplink jų kaklus...} [Koranas, sūra „Imrano giminė“ 3:180]¹.

Zakatas privalomas nuo keturių turto rūšių: augalininkystės produkcijos (grūdų ir vaisių), ganyklinių gyvulių, aukso ir sidabro bei prekybinių prekių.

Kiekvienam iš šių keturių tipų yra nustatyta nisab (privaloma minimali turto riba) ir zakatas nemokamas nuo to, kas yra mažiau nei tai. Grūdų ir vaisių nisab yra penki vask, o vask yra šešiasdešimt saa pagal Pranašo saa; datulėms, razinoms, kviečiams, ryžiams, miežiams ir panašiai tai sudaro tris šimtus saa pagal Pranašo saa. O saa yra keturios pilnos saujos, susemtos abiem vidutinio sudėjimo vyro rankomis.

Privalomas vienas dešimtadalis nuo palmių ir pasėlių, kurie laistomi be jokių išlaidų, t. y. lietaus, upių, natūralių šaltinių vandeniu ir panašiai.

O jei laistoma patiriant išlaidų ar įdedant darbo, t. y. naudojant gyvulius ar techniką vandeniui kelti, ir panašiai, tuomet privaloma pusė dešimtadalio, kaip tai patvirtina autentiškas hadisas nuo Allaho Pranašo.

Kalbant apie minimalų zakatu apmokestinamą ganyklinių kupranugarių, karvių ir avių kiekį, tai yra detalčiai paaiškinta autentiškuose hadisuose, perduotuose nuo Allaho Pasiuntinio (ramybė ir

¹ Įtraukė Al-Bukhari, Nr. (1338).

Allaho palaima jam). Norintys sužinoti detaliau gali apie tai paklausti islamo žinovų. Jei ne siekis išdėstyti glaustai, būtume tai paminėję dėl visapusiškos naudos.

Sidabro nisab yra 140 mitkal, o jo atitikmuo Saudo Arabijos dirhamais – 56 rialai.

Aukso nisab yra 20 miskal (atitinkamai 11 ir 3/7 Saudo Arabijos svarų arba 92 gramai), o privaloma nuo jų abiejų dalis yra dešimtadalio ketvirtadalis, kurį moka tas, kas turi jų abiejų arba vieno iš jų nisab kiekį ir jį išlaikė vienerius metus.

Pelnas yra priskiriamas pagrindiniam turtui, todėl jam nereikia naujo metinio ciklo, lygiai taip pat, kaip besiganančių gyvulių prieauglis yra priskiriamas pagrindinei bandai ir jam nereikia naujo metinio ciklo, jei pagrindinė banda pasiekia nisab.

Banknotams, kuriais žmonės naudojami šiandien, taikoma ta pati taisyklė kaip ir auksui bei sidabru, nesvarbu, ar jie vadinami dirhamais, dinarais, doleriais ar kitais vardais: jei jų vertė pasiekia sidabro ar aukso nisab ir jie išlaikomi visus pilnus mėnulio metus, zakatas už juos tampa privalomas.

Pinigams priskiriami ir moterų juvelyriniai dirbiniai iš aukso ar sidabro, ypač jei jie pasiekia nisab ir praėjo vieneri metai; tokiu atveju už juos privaloma mokėti zakatą, net jei jie yra skirti naudoti ar skolinti, pagal teisingesnę iš dviejų

islamo mokslininkų nuomonių, dėl bendro Pranašo posakio:

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَّاتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحٌ مِنْ نَارٍ».

„Kiekvienam aukso ar sidabro savininkui, kuris nemoka jų zakato, Teismo dieną jam bus įkaitinti lakštai iš ugnies.“¹ Iki anksčiau minėto hadiso pabaigos.

Ir yra patvirtinta nuo Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam), kad jis pamatė moters rankoje dvi apyrankes iš aukso ir tarė:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟». قَالَتْ: لَا. قَالَ: «أَيْسُرُكَ أَنْ يُسَوِّرَكَ اللَّهُ بِهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَوَارِينَ مِنْ نَارٍ!». فَالْقَتْنَهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

„Ar tu duodi nuo jų zakatą?“ Ji atsakė: „Ne.“ Jis tarė: „Ar tave džiugintų, jei Allahas Paskutiniojo Teismo dieną uždėtų tau jas kaip dvi apyrankes iš ugnies?!“ Tuomet ji numetė jas ir tarė: „Jos skirtos Allahui ir Jo Pasiuntiniui“².

Patvirtinta, kad Umm Salama (tebūnie Allahas ja patenkintas) dėvėjo auksinius papuošalus ir paklausė: „O, Allaho Pasiuntiny, ar tai yra lobis?“ Jis atsakė:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكَّى فَرُكَيَّ فَلَيْسَ بِكَزٍّ»

¹ Įtraukė Muslim, Nr. (987).

² Įtraukė Abu Davud, Nr. (1563), ir An-Nasai, Nr. (2270) su hasan (gera) perdavimo grandine.

„Turtas, nuo kurio sumokamas privalomas zakatas, nėra lobis.“¹ Ir kiti hadisai šiuo klausimu.

Komercinės prekės, tai yra pardavimui skirtos prekės, metų pabaigoje yra įvertinamos ir sumokamas ketvirtadalio dešimtadalio jų vertės, nepriklausomai nuo to, ar jų vertė yra lygi jų kainai, didesnė ar mažesnė; remiantis Samura (tebūnie Allahas juo patenkintas) hadisu, kuriame jis sakė:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

„Allaho Pasiuntinys, ramybė ir Allaho palaima jam, mums įsakydavo teikti labdarą iš to, ką ruošiame pardavimui.“²

Tai apima pardavimui skirtus žemės sklypus, pastatus, automobilius, vandens siurblius ir kitų rūšių prekes, skirtas pardavimui.

Už pastatus, skirtus nuomai, o ne pardavimui, zakatas mokamas nuo nuomos pajamų, praėjus metams. O už juos pačius zakatas netaikomas, nes jie nėra skirti pardavimui. Taip pat zakatas netaikomas asmeniniams automobiliams ir taksi, jei jie nėra skirti pardavimui, o savininkas juos įsigijo asmeniniam naudojimui.

Jei taksi automobilio savininkas ar kas kitas sukaupia pinigų, kurie pasiekia nisab, jis privalo sumokėti nuo jų zakatą, kai praeina vieneri metai, nesvarbu, ar juos buvo atidėjęs pragyvenimui,

¹ Įtraukė Abu Davud, Nr. (1564).

² Įtraukė Abu Davud, Nr. (1562).

vedyboms, nekilnojamojo turto pirkimui, skolai padengti, ar kitiems tikslams; dėl bendrų šariato įrodymų, kurie nurodo, kad zakatas tokiais atvejais yra privalomas.

Pagal teisingą islamo mokslininkų nuomonę, skola neatleidžia nuo zakato dėl anksčiau minėtų priežasčių.

Taip pat našlaičių ir psichiškai nesveikų asmenų turtui, pasak daugumos islamo mokslininkų, taikomas zakatas, jei jis pasiekia nisab ir praeina vieneri metai (pagal hidžrą). Jų globėjai privalo jį sumokėti jų vardu su atitinkamu ketinimu pasibaigus metams, remiantis bendru nurodymu, pavyzdžiui, Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam) pasakymu Muaz (tebūnie Allahas juo patenkintas) hadise, kai jis pasiuntė jį pas Jemeno žmones:

«إِنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ، وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

„Iš tiesų, Allahas nustatė jiems privalomą labdarą iš jų turto, kuri yra paimama iš jų turtingų žmonių ir atiduodama jų vargšams.“¹

Zakatas yra Allaho teisė, todėl negalima jį duoti tiems, kurie neturi į jį teisės, nei siekti sau naudos ar išvengti žalos, nei juo apsaugoti savo turtą ar išvengti priekaištų. Priešingai, musulmonas privalo atiduoti savo zakatą tiems, kam jis priklauso, nes jie yra tie, kuriems jis skirtas, o ne dėl kokio nors kito

¹ Įtraukė Al-Bukhari, Nr. (1395), ir Muslim, Nr. (19).

tikslo, darydamas tai gera valia ir nuoširdžiai dėl Allaho, kad jo pareiga būtų įvykdyta ir jis nusipelnytų gausaus atlygio.

Visagalis savo Kilniojoje Knygoje paaiškino zakato gavėjų kategorijas. Tarė Visagalis:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
وَالْغُرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ 60﴾

{Zakatas yra skirtas tik vargingiems ir skurstantiems ir tiems, kurie samdomi surinkti (lėšas), ir patraukti širdis tų, kurie buvo palinkę (link islamo), ir išlaisvinti belaisvius, ir tiems, kurie skoloje, ir vardan Allaho, ir pakeleivingiems (keliautojams, kurie atskirti nuo visko). Pareiga, įsakyta Allaho. Ir Allahas yra Visa Žinantis, Visa Išmanantis.} [Koranas, sūra „Atgaila“ 9:60].

Šios kilnios Korano eilutės užbaigimas dviem didingais vardais yra Allaho priminimas savo tarnams, kad Jis, Visagalis, yra viską Išmanantis apie savo tarnų stovį: kas iš jų yra vertas išmaldos, o kas nėra vertas. Ir Jis yra Išmintingasis savo įstatyme ir nulemtyje, todėl Jis viską sudėlioja į jiems tinkamas vietas, net jei nuo kai kurių žmonių yra paslėpta dalis Jo išminties paslapčių; kad tarnai pasitikėtų Jo įstatymu ir paklustų Jo sprendimui.

Allahas yra Tas, kuris padeda mums ir musulmonams suprasti Jo religiją, būti nuoširdiems santykių su Juo, lenktyniauti siekiant Jo malonumo

ir apsisaugoti nuo to, kas sukelia Jo pyktį, nes Jis yra Visa Girdintis ir Arti mūsų!

Tebūnie Allaho palaima ir ramybė Jo tarnui ir Pasiuntiniui Muhammedui ir jo šeimai bei kompanjonams.

Mokslinių tyrimų valdybų bendrasis vadovas
Fatvų, kvietimo ir vadovavimo

Gerbiamas šeichas: Abdulaziz Ibn Abdullah Ibn Baz

Antrasis traktatas

Ramadano pasninko ir jo naktinių maldų nuopelnai bei svarbių nuostatų, kurios gali būti nežinomos kai kuriems žmonėms, paaiškinimas.

Vardan Allaho, Maloningojo, Gailestingojo

Nuo Abdulaziz Ibn Abdullah Ibn Baz, visiems jį matantiems musulmonams, tegul Allahas veda mane ir juos tikinčiųjų keliu ir apdovanoja mane ir juos sunos ir Korano išmanymu. Amin!

Ramybė, Allaho gailestingumas ir palaima jums

Toliau pateikiamas trumpas patarimas apie Ramadano pasninką, naktinės maldos (kijam) ir varžymosi tame gerais darbais pranašumą, kartu paaiškinant svarbias nuostatas, kurios kai kuriems žmonėms gali būti nežinomos.

Yra patvirtinta, kad Allaho Pasiuntinys (ramybė ir Allaho palaima jam) pranešdavo savo kompanjonams gerą žinią apie Ramadano mėnesio

atėjimą ir informuodavo juos, kad tai mėnuo, kuriame atveriami gailestingumo ir rojaus vartai, užveriami pragaro vartai ir surakinami šėtonai, ir sakydavo:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَتُحْتِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ. وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ».

„Atėjus pirmajai Ramadano nakčiai, atveriami rojaus vartai ir nè vieni iš jų neuždaromi, uždaromi pragaro vartai ir nè vieni iš jų neatidaromi, o šėtonai surakinami. Ir šauklys sušunka: „Ieškantysis gėrio, skubėk, ieškantysis blogio, liaukis.“ Ir Allahas išlaisvina (žmones) iš pragaro, ir tai vyksta kiekvieną naktį.“

Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ يَعْسَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ: فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةُ وَيَحُطُّ الْخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

„Atėjo pas jus Ramadano mėnuo, palaimos mėnuo, kurio metu Allahas jus apgaubia: Jis nuleidžia gailestingumą, atleidžia nuodėmes ir atsako į maldavimus. Allahas žiūri į jūsų lenktyniavimą jo garbinime ir giriasi jumis savo angelams. Tad parodykite Allahui iš savęs gera, nes iš tiesų nelaimingasis yra tas, kuris jo metu netenka Allaho gailestingumo.“

Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

„Kas pasninkauja Ramadano mėnesį iš tikėjimo Allahą ir siekdamas atlygio, jo praeities nuodėmės bus atleistos, ir kas atlieka naktinę maldą per Ramadaną iš tikėjimo Allahą ir siekdamas atlygio, jo praeities nuodėmės bus atleistos, ir kas atlieka naktinę maldą Lailatul-kadr (Lemties naktį) iš tikėjimo Allahą ir siekdamas atlygio, jo praeities nuodėmės bus atleistos.“

Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«يَقُولُ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَلِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ».

Allahas sako: „Kiekvienas Adomo sūnaus darbas yra jam, o geras darbas padauginamas nuo dešimt iki septynių šimtų kartų, išskyrus pasninką, nes tai, iš tiesų, yra skirta Man, ir Aš suteikiu už tai atlygį; jis (žmogus) atsisako savo aistros, maisto ir gėrimo dėl Manęs. Pasninkaujančiajam yra du džiaugsmai: džiaugsmas pasninko nutraukimo metu ir džiaugsmas, kai susitiks su savo Viešpačiu. Ir, iš tiesų, pasninkaujančiojo burnos kvapas yra malonesnis Allahui nei muskusas.“

Yra daug hadisų apie Ramadano pasninko ir jo nakties maldų bei bendro pasninko nuopelnus.

Todėl tikintysis turėtų pasinaudoti šia galimybe, kurią Allahas jam suteikė, leisdamas sulaukti Ramadano mėnesio, ir skubėti daryti paklusnumo veiksmus, vengti nuodėmių bei stengtis atlikti tai, ką Allahas jam padarė privalomu, ypač penkias maldas. Jos yra islamo ramstis ir didžiausia prievolė po dviejų tikėjimo liudijimų, todėl kiekvieno musulmono ir musulmonės pareiga yra jų laikytis ir atlikti jas nustatytu laiku, nuolankiai ir nuoširdžiai.

Viena iš svarbiausių pareigų vyrams yra kongregacinė malda mečetėse, kurias Allahas leido iškelti ir kuriose minimas Jo vardas, kaip Jis pasakė:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ 43﴾

{Ir atlikite maldą, ir duokite zakatą, ir lenkitės (arba nuolankiai pakluskite Allahui) kartu su nusilenkiančiais.} [Koranas, sūra „Karvė“ 2:43]. Ir sakė Visagalis:

﴿حُفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ 238﴾

{Griežtai saugokite (penkias privalomas) maldas, ypatingai viduriniąją (asr).} [Koranas, sūra „Karvė“ 2:238]. Jis sakė:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ 1 الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ 2﴾

{Sėkmingi iš tiesų yra tikintieji. (1)}

Tie, kurie atlieka savo maldas visiškai rimtai ir pilnu nuolankumu. (2)} [Koranas, sūra „Tikintieji“ 23:1-2] iki:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ 9 أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ 10 الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْأَرْضَ دُونَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ 11﴾

{ir tie, kurie labai sergėja savo (penkias privalomas bendruomenines) maldas (jų nustatytomis valandomis). (9) Tokie yra paveldėtojai, (10) kurie paveldės Firdausą, jie ten bus amžinai. (11)} [Koranas, sūra „Tikintieji“ 23:9-11]. Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

„Sandora (kuri atskiria) tarp mūsų ir jų (netikinčiųjų) yra malda; taigi, kas jos atsisako, iš tikrųjų tampa netikinčiu (kafir).“.

Svarbiausia prievolė po maldos yra zakato atlikimas, kaip Allahas sakė:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ 5﴾

{Ir jiems nebuvo įsakyta nieko kito, tik garbinti Allahą, (būnant) nuoširdžiais Jam religijoje, linkusiais į tiesą, ir atlikti malda, ir duoti zakatą. Ir tai yra teisinga religija.} [Koranas, sūra „Akivaizdus ženklas“ 98:5]. Visagalis sakė:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ 56﴾

{Ir atlikite malda ir duokite zakatą, ir pakluskite Pasiuntiniui (Muhhammedui), kad gautumėte (Allaho) gailestingumą.} [Koranas, sūra „Šviesa“ 24:56].

Didžioji Allaho Knyga ir Jo kilniojo Pasiuntinio suna nurodo, kad tas, kuris nemoka zakato už savo turtą, bus nubaustas juo Teismo dieną.

Svarbiausias dalykas po maldos ir zakato yra pasninkas Ramadano mėnesį, kuris yra vienas iš penkių islamo ramsčių, paminėtų Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam) žodžiuose:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ».

„Islamą pastatytas ant penkių ramsčių: liudijimo, kad nėra kito dievo tik Vienintelis Allahas ir kad Muhammedas yra Allaho Pasiuntinys; maldų atlikimo; zakato mokėjimo; pasninkavimo Ramadano mėnesį; hadžo atlikimo.“.

Musulmonui yra privaloma saugoti savo pasninką ir naktines maldas nuo tų žodžių ir darbų, kuriuos Allahas jam uždraudė. Pasninko tikslas yra paklusnumas Allahui ir Jo draudimų gerbimas, kova su savo siela prieš jos troškimus vardan paklusnumo savo Viešpačiui, ir pratinimasis prie kantrybės susilaikant nuo to, ką Allahas uždraudė, o ne vien tik atsisakymas maisto, gėrimų ir kitų pasninką pažeidžiančių dalykų. Autentiškai perduota nuo Allaho Pasiuntinio, kad jis pasakė:

«الصَّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَاءَ أَحَدُ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ».

„Pasninkas yra skydas. Kai kuriam nors iš jūsų yra pasninko diena, tegul jis nesivelia į nepadorumą ir nekalba pakeltu balsu. Jei kas nors jus įžeidžia ar kovoja su jumis, sakykite: „Iš tiesų, aš

pasninkauju.““ Buvo perduota, kad Pasiuntinys sakė:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

„Kas neatsisako melagingų žodžių, veikimo pagal juos ir kvailo elgesio, Allahui nereikia, kad jis atsisakytų savo maisto ir gėrimo.“ Iš šių ir kitų tekstų yra žinoma, kad pasninkaujančiojo pareiga yra saugotis visko, ką Allahas jam uždraudė, ir laikytis visko, ką Jis įpareigojo. Taip tikimasi sulaukti atleidimo, išgelbėjimo nuo pragaro bei pasninko ir naktinių maldų priėmimo.

Ir yra dalykų, kurie kai kuriems žmonėms gali likti nesuprantami:

Vienas iš jų yra tai, kad musulmonas privalo pasninkauti su nuoširdumu ir tikėdamasis atpildo, o ne puikuodamasis, siekdamas reputacijos, mėgdžiodamas žmones ar sekdamas savo šeima ar savo šalies žmonėmis. Priešingai, jį pasninkauti turi skatinti tikėjimas, kad Allahas jam tai įpareigojo, ir siekis gauti atlygį iš savo Viešpaties už tai. Taip pat ir Ramadano naktines maldas musulmonas turi atlikti su tikėjimu ir tikėdamasis atpildo, o ne dėl kokios nors kitos priežasties; dėl šios priežasties jis (ramybė ir Allaho palaima jam) pasakė:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

„Kas pasninkauja Ramadaną su tikėjimu ir tikisi atpildo iš Allaho, jo praeities nuodėmės bus atleistos, ir kas atlieka naktinę maldą per Ramadaną su tikėjimu ir tikisi atpildo iš Allaho, jo praeities nuodėmės bus atleistos, ir kas atlieka naktinę maldą Lailatul-kadr (Lemties naktį) su tikėjimu ir tikisi atpildo iš Allaho, jo praeities nuodėmės bus atleistos.“

Tarp dalykų, kurių nuostatos kai kuriems žmonėms gali būti neaiškios, yra tai, kas gali nutikti pasninkaujančiam žmogui: žaizdos, kraujavimas iš nosies, vėmimas arba vandens ar benzino patekimas į gerklę ne savo noru. Visi šie dalykai neanuliuoja pasninko, tačiau jei kas nors vemia sąmoningai, jo pasninkas tampa negaliojančiu, nes Pranašas pasakė:

«مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلَا قِضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ الْقِضَاءُ».

„Tas, kuris vemia ne savo noru, neturi kompensuoti tos dienos, bet tas, kuris vemia tyčia, turi kompensuoti tą dieną.“

Pavyzdžiui, pasninkaujančiam gali tekti atidėti apsivalymą po netyrumo būsenos (džanaba) po aušros. Taip pat kai kurioms moterims tenka atidėti ghusl po menstruacijų ar išskyrių po gimdymo po aušros, jei jos išskyros baigėsi prieš aušrą. Tokiu atveju ji privalo pasninkauti ir gali atidėti ghusl po aušros. Tačiau ji negali atidėti iki saulėtekio bei privalo atlikti ghusl ir atlikti fadžr maldą laiku. Taip

pat žmogus džanaba būsenoje negali atidėti ghusl iki po saulėtekio, bet privalo apsivalyti ir atlikti fadžr maldą prieš saulėtekį. Vyras privalo paskubėti tai padaryti, kad suspėtų atlikti fadžr maldą kartu su bendruomene.

Tarp dalykų, kurie neanuliuoja pasninko, yra: kraujo paėmimas tyrimams ir injekcijos, kurios nėra skirtos maitinimui, tačiau atidėti tai iki nakties yra geriau ir apdairiau, jei tai įmanoma, remiantis Pranašo žodžiais:

«دَعْ مَا يَرِيكَ إِلَى مَا لَا يَرِيكَ».

„Palik tai, kas kelia abejonių, dėl to, kas nesukelia abejonių.“.

Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«مَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ».

„Tas, kuris vengia abejotinių dalykų, apsaugo savo religiją ir savo garbę.“.

Vienas iš dalykų, kurio nuostata kai kuriems žmonėms yra neaiški, yra nuolankumo nebuvimas maldoje, nesvarbu, ar tai privalomoji, ar savanoriška malda. Teisingi hadisai nuo Allaho Pasiuntinio (ramybė ir Allaho palaima jam) parodė, kad nuolankumas yra vienas iš maldos ramsčių, be kurio malda yra negaliojanti. Tai yra ramybė ir susikaupimas maldoje bei neskubėjimas, kol kiekvienas slankstelis grįžta į savo vietą. Daugelis žmonių Ramadano mėnesį meldžiasi taravih maldą, tačiau jos nesuvokia ir neatlieka jos su

nuolankumu, o tiesiog atlieka ją itin greitai, lyg lesdami. Tokiu būdu atlikta malda yra negaliojanti, o ją atlikęs asmuo yra nusidėjėlis ir negaus atlygio.

Taip pat kai kurie mano, kad atliekant taravih maldą neleidžiama melstis mažiau nei dvidešimt rakatų, ir kai kurie mano, kad neleidžiama melstis daugiau nei vienuolika ar trylika rakatų. Visa tai yra nepagrįstas manymas; priešingai, tai yra klaida, prieštaraujanti įrodymams.

Autentiški hadisai, perduoti nuo Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam), liudija, kad naktinė malda nėra griežtai apibrėžta ir jai nėra nustatyta riba, kurios negalima peržengti. Priešingai, yra patvirtinta, kad Pranašas naktį meldavosi vienuolika rakatų, o kartais trylika rakatų, kartais ir mažiau, tiek per Ramadaną, tiek kitu metu. Kai jo buvo paklausta apie naktinę maldą, jis pasakė:

«مَنْ لَيْ مَنَنْتِي، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تَوَيَّرَ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

„Po du, po du. O jei kas nors iš jūsų baiminasi, kad prasidės fadžr malda, tegul meldžiasi vieną rakatą, kuris padarys jo maldą nelyginę.“ Bendrai sutarta dėl autentiškumo pagal Al-Bukhari ir Muslim.

Jis nenurodė konkretaus rakatų skaičiaus nei Ramadano metu, nei kitu laiku, todėl Pranašo kompanjonai Umar (tebūnie Allahas juo patenkintas) laikais kartais atlikdavo dvidešimt tris rakatus, o kartais – vienuolika rakatų. Visa tai yra

patvirtinta iš Umar (tebūnie Allahas juo patenkinatas) ir iš jo laikų Pranašo kompanjonų.

Kai kurie salaf (teisingieji pirmtakai) per Ramadaną meldavosi trisdešimt šešis rakatus, o vitr maldą atlikdavo su trimis; kiti meldavosi keturiasdešimt vieną. Tai apie juos paminėjo Šeikh Al-Islam Ibn Taimija ir kiti islamo mokslininkai. Jis (tegul Allahas jo pasigaili) paminėjo, kad šiuo klausimu yra daug laisvės. Jis taip pat paminėjo, kad geriausia tam, kuris prailgina recitavimą, ruku ir sudžud, sumažinti rakatų skaičių, o tam, kuris sutrumpina recitavimą, ruku ir sudžud, padidinti jų skaičių. Tokia yra jo žodžių prasmė.

Kas įsigilina į Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam) suną, supranta, kad geriausia yra atlikti vienuolikos arba trylikos rakatų maldą tiek per Ramadaną, tiek kitu metu. Tai atitinka Pranašo (ramybė ir Allaho palaima jam) veiksmus daugeliu atvejų, nes tai yra palankiau besimeldžiantiesiems ir labiau padeda pasiekti nuolankumą bei ramybę. O kas atlieka daugiau, tame nėra nuodėmės ar nepageidautinumo, kaip buvo minėta anksčiau.

Tam, kuris meldžiasi su imamu Ramadano naktinėse maldose, geriausia išeiti tik kartu su imamu, kaip sakė Pranašas:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ قِيَامَ لَيْلَةٍ».

„Žmogui, kuris stovi maldoje su imamui, kol šis pasitraukia, Allahas užrašo jam visos nakties maldą.“

Visi musulmonai yra skatinami šį šventą mėnesį stropiai užsiimti įvairiais garbinimo veiksmais, tokiais kaip: papildomos maldos, Korano recitavimas su apmąstymu ir supratimu, dažnas Allaho šlovinimas, Jo vienybės, gyrimo ir didybės skelbimas, atleidimo prašymas, teisėti maldavimai, liepti daryti gera ir drausti daryti bloga, kviesti į Allaho kelią, užuojauta ir pagalba vargšams bei skurstantiems, rodyti gerumą tėvams, palaikyti giminytės ryšius, gerbti kaimynus, lankytis pas ligonius ir kiti geri darbai. Kaip sakoma ankstesniame hadise:

«يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ، فَيَبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

„Allahas žiūri į jūsų varžymąsi Ramadano mėnesį ir didžiuojasi jumis prieš savo angelus. Tad parodykite Allahui gerį iš savęs, nes iš tiesų nelaimingas yra tas, kuriam šį mėnesį buvo atimta Allaho malonė.“

Kadangi perduota, kad Pranašas (ramybė ir Allaho palaima jam) sakė:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصْلَةٍ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

„Kas jo metu atlieka gerą darbą, yra lyg tas, kuris atliko privalomą pareigą kitu laiku, o kas jo metu

atlieka privalomą pareigą, yra lyg tas, kuris atliko septyniasdešimt privalomų pareigų kitu laiku.“

Pranašas pasakė autentiškame hadise:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً، أَوْ قَالَ: حَجَّةً مَعِيَ».

„Umra Ramadano mėnesį prilygsta hadžui“, arba pasakė: „hadžui su manimi„.

Yra daug hadisų ir pasakojimų, kurie nurodo, kad ši kilnų mėnesį yra teisėta varžytis įvairiuose geruose darbuose.

Allahas yra Tas, kuris padeda mums ir visiems musulmonams viskame, kas Jam patinka, priima mūsų pasninką bei maldas, pataiso mūsų padėtį ir apsaugo mus visus nuo klaidinančių išbandymų. Taip pat mes prašome Jo, Šlovingojo, kad Jis pataisytų musulmonų vadovus ir suvienytų juos tiesoje, nes Jis yra Globėjas ir Sugebantis viską.

Ramybė, Allaho gailestingumas ir palaima jums.

Turinys

Du glausti traktatai apie zakatą ir pasninką.....	2
Du glausti traktatai apie zakatą ir pasninką.....	2
Pirmasis traktatas	2
Svarbūs tyrimai apie zakatą	2
Antrasis traktatas.....	12
Ramadano pasninko ir jo naktinių maldų nuopelnai bei svarbių nuostatų, kurios gali būti nežinomos kai kuriems žmonėms, paaiškinimas.	12